

Засуджуємо звірства російської федерації над мирним українським народом!

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXXIII-ий РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 13-14/ ЛИПЕНЬ 2022 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

У номері:

- СКУ долучається до Конференції з питань відновлення України
- З діяльності голови СУР, депутата Миколи-Мирослава Петрецького
- Юрій Яновський – «символ прагнення української культури до європейськості»
- День Національного Прапора Румунії
- «Дні української культури» в Бухаресті
- Надання Україні статусу кандидата є найбільшим кроком на посилення ЄС – Володимир Зеленський
- До 60-річчя Сігетської Української середньої школи

ПОДЯКА

Миколі-Мирославу Петрецькому,

депутату парламенту Румунії,
Голові Союзу українців Румунії

- за організацію та реалізацію комплексної допомоги українським мігрантам у Румунії, які були вимушені покинути Україну після 24 лютого 2022 р.;
- за відстоювання інтересів української національної меншини у Румунії;
- за інформативний виступ під час панельної дискусії «Українські вимушені мігранти в Європі: допомога діаспори»;
- за співпрацю з Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою.

Ірина Ключковська

директорка Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою
Національного університету «Львівська політехніка»

17 червня 2022 року

Випускники восьмого класу закінчили шкільний навчальний рік

Закінчення шкільного року – це одне з найкрасивіших етапів для кожного учня. Кожний кінець шкільного року приносить однаково і радості, і сумності в душах всіх тих, хто привик приходити до школи.

День закінчення школи випускниками восьмого класу, – це спеціальна подія для кожного учня. Це день, у який учні дійшли до кінця гарного етапу з їхнього життя, наближаючись до наступного етапу, а саме до ліцею.

Всі учні сіли за парти один коло одного. Разом навчалися дарувати, мати терпіння, разом прощатися, любитися і думати про майбутність.

Всі їхні ворота відкриваються, щоб добре відчуватися, щоб їхні найсміливіші мрії здійснювалися.

Викладачі бажають учням, щоб їхні мрії завжди здійснювалися. 3-ого червня 2022 р. в останній раз пролунав дзвінок для всіх випускників восьмого класу.

З радістю та сльозами в очах завершилися останні уроки керівництва. Учні ходили по класах, даруючи ключ іншим своїм колегам. А тепер вони приготуються до екзаменів. Після екзаменів вони пообіцяють, що зустрінуться у бажаних ліцеях, де вони будуть навчатись, щоб сповнилися їхні мрії.

Всі учні мали емоції, тому що вони прощалися з дотеперішньою школою, з викладачами, з якими вони побули разом вісім років. А тепер для наших випускників починаються інші емоції, а саме екзамени. Бажаємо усім нашим учням багато успіхів!

Микола ДУТКА

СКУ долучається до Конференції з питань відновлення України

Лугано, Швейцарія – 4 липня 2022 р. Делегація Світового Конгресу Українців (СКУ), на чолі з Президентом Павлом Гродом, бере участь в Міжнародній конференції з питань відновлення України, що відбувається 4-5 липня.

До Конференції долучилися делегації з 40 країн та 20 міжнародних організацій. Серед учасників – президенти, прем'єр-міністри, міністри закордонних справ, парламентарі та дипломати країн, які підтримують оборону та відновлення України. Крім того, присутні представники Європейського Союзу, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, Європейського банку реконструкції та розвитку й інших міжнародних фінансових установ. Україну представляють Президент Володимир Зеленський (онлайн), Прем'єр-міністр Денис Шмигаль, Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук, міністри закордонних справ, енергетики, інфрас-

структури, екології, цифрової трансформації, розвитку громад і територій, а також численні парламентарі та представники громадських організацій.

У своїй вступній промові Президент Зеленський закликав країни та компанії підтримати План реконструкції уряду та сміливо долучатися до відбудови України. Він зосередився на відновленні зеленої економіки та місцевому економічному розвитку, що створить стабільні робочі місця та можливості для українців й усього світу. Відповідно до бачення Зеленського, Україна буде найбільш вільною країною в Європі, де світ захоче вести бізнес.

До складу делегації СКУ увійшли Президент СКУ Павло Грод, Віце-президенти СКУ Андрій Футей та Олена Кошарна, виконавчий директор Соня Соутус та голова Комітету з прав людини Андрій Луїницький.

Конференції, присвячені реформам в Україні (Ukraine Reform Conference), проводились щорічно з 2017 року у Лондоні (2017), Копенгагені (2018), Торонто (2019) та Вільнюсі (2021). Цьогоріч особлива увага приділяється відновленню країни після російського вторгнення. Зокрема,

ключовій ролі громадянського суспільства та приватного сектору у відновленні України.

Лугано надасть Україні унікальну можливість обговорити проект Плану відновлення та співпрацювати з міжнародними партнерами, щоб забезпечити найкращу відповідь на масові труднощі. На порядку денному конференції стоять інституційна архітектура для відновлення, соціальне, економічне, екологічне та інфраструктурне відновлення від збитків та втрат, спричинених війною.

Наступна Конференція з питань відновлення України відбудеться у Великій Британії у 2023 році.

Copyright © 2022,
Ukrainian World Congress,
All rights reserved.
Media Contact:
Olha Domanska,
UWC Communications Coordinator
olha.domanska@ukrainianworldcongress.org
+1 416 919 65 66
E-mail: uwc@ukrainianworldcongress.org
Website: www.ukrainianworldcongress.org

З діяльності голови СУР, депутата Миколи-Мирослава ПЕТРЕЦЬКОГО

РУМУНСЬКА ДЕРЖАВА НАДАЄ ВСІМ ГРОМАДЯНАМ МОЖЛИВІСТЬ ЖИТИ НОРМАЛЬНИМ ЖИТТЯМ, БЕЗ ДИСКРИМІНАЦІЇ

Румунська держава надає всім громадянам можливість жити нормальним життям, без дискримінації, допомагаючи навіть тим, кому пощастило жити гідно. Однак багато людей з обмеженими можливостями постійно змушені ходити до лікаря, щоб «підтвердити» діагноз для отримання відшкодування витрат на лікування, які, в дійсності, покривають лише незначну частку реальних витрат на лікування.

У зв'язку з цим я звернувся до міністра праці та соціальної солідарності Маріуса Будея, виходячи з подібного випадку, про який мене нещодавно повідомили в Тіміші, повіті, де є значна громада етнічних українців. Зокрема, особа з порушеннями опорно-рухового апарату, віднесена до категорії «важкий випадок», яка не може пересуватися без супроводжуючої особи, хоча оформила та подала всі документи, необхідні для отримання матеріальної допомоги, не

отримала передбачених законом коштів. Мова йде про людину з очевидною медичною проблемою, яку змусили звернутися до лікаря для підтвердження діагнозу протягом року, хоча важко уявити яким чином через рік цій людині вже не потрібен протез. Крім

того, Страхова палата Тіміського повіту погодилася відшкодувати суму в приблизно 4000 леїв, коли реальна вартість протезу увосьмеро більша!

Румунія надає фінансову допомогу людям з обмеженими можливостями та реалізує програми їх інтеграції на ринку праці, пропонуючи пільги роботодавцям. Однак, за даними Національного управління з прав інвалідів, дітей та усиновлення, станом на кінець 2020 року з понад 800 тисяч осіб, які перебувають у цій ситуації, лише 17% мали роботу. У своєму депутатському запиті до міністра Будея я наголосив про необхідність надання фінансової допомоги тим, хто не має джерел доходу і попросив терміново прояснити викладену вище ситуацію.

ПОЖЕЖІ Є ОДНІЄЮ З НАЙБІЛЬШИХ ПРОБЛЕМ ВЛІТКУ У ДЕЛЬТІ ДУНАЮ

Пожежі є однією з найбільших проблем, з якими доводиться стикатися людям у дельті Дунаю влітку через дуже суху рослинність та відсутність водних запасів всередині населених пунктів. На початку червня, під час свого візиту до повіту Тульча, я побачив кілька вщент згорілих домогосподарств. У більшості випадків пожежні екіпажі прибули на виклик після того, як все накопичене людьми за життя майже згоріло, про що я офіційно доповів міністру внутрішніх справ Лучіану Бодє.

Проблеми, з якими стикаються жителі дельти Дунаю, відомі на рівні місце-

вих та центральних органів державної влади. Окрім нагальних потреб у питній воді, інфраструктурі, громадському транспорті між населеними пунктами, люди у сільській місцевості на березі Дунаю мають труднощі, характерні для цього району.

Багато жителів сіл Караорман, Кришан та Летя, громад, де більшість мешканців є українцями, повідомили мене, що можливі пожежі можуть завдати значної шкоди не лише домогосподарствам, а й заповідникам у Караорманському лісі, районі Летя чи Гріндул.

У зв'язку з цим я направив міністру Бодє запит про необхідність створення

запасів водо- або вогнезахисних матеріалів, які б сприяли гасінню можливих пожеж, уникаючи ситуацій, коли рятувальники не мають необхідних ресурсів для ліквідації наслідків стихійних лих. Водночас я попросив міністра письмово уточнити, які заходи вживаються на рівні МВС щодо протипожежної безпеки в населених пунктах дельти Дунаю.

Володимир АНТОФІЙЧУК

ПАМ'ЯТІ ІВАНА КІДЕЩУКА

(Продовження. Поч. у попередньому числі)

Крім того, у моїй рідній Негостині, на румунській Буковині, вже близько п'ятнадцяти літ “мешкає” Т. Шевченко.

І ми цим дуже пишаємося, бо ж сила цілющого й чарівного українського слова Кобзаря зростає, напуваючи всіх нас на щорічних шевченківських святах життєдайними зернами волі, правди й любові, пересаджених поетом із святого Євангелія для духовної користі всього людства”.

Оригінально трактує Іван Кідещук окремі твори Шевченка, вдало підшуковуючи різноманітні підходи й методи до їх аналізу. Зокрема, послання “І мертвим, і живим...” він тлумачить як твір, написаний у душі європейського романтизму, своєрідно трансформуючи традиційний для світової літератури жанр епістоли, “щоби звернутися прямо до свого обездоленого народу, щоби врятувати Україну та її синів, забезпечити їм щасливе майбутнє”. Автор книжки простежує ідейний зв'язок “Кобзаря” із біблійними псалмами, кантами, молебнями та іншими жанрами релігійної літератури і на цій основі аргументує істинно щирі релігійні почуття поета.

Аналізуючи життя і творчість Шевченка періоду заслання, проникливий дослідник підкреслює, що і в далеких казахських степах Великий Кобзар “душею залишався в Україні, жив і творив для рідного краю, мріяв змінити його долю, визволити з-під пекельного ярма кріпацтва й царизму. Ця велика любов, безмежна і свята, не тільки берегла його від смерті, а й привела до безсмертя”. У циклі “В казематі” Іван Кідещук вирізняє поезію “Садок вишневий коло хати...”, яка за своїм ідейно-змістовим і настроєвим наповненням різко контрастує із рештою творів. Розмірковуючи над таким дещо несподіваним порушенням композиційної єдності циклу, він зауважує, що “в ідилії Шевченка “Садок вишневий коло хати...” оспівана гармонія природи й людини, праці й краси, картина традиційного українського сільського життя. Естетичний ідеал Шевченка – це конкретно-чуттєве уявлення про досконалість життя в Україні. З цією метою він свідомо ідеалізує таке життя, зобразивши його безтурботним, щасливим, гармонійним”. Утім, за визнанням дослідника, поезія Шевченка, як і будь-яка геніальна художня творчість, сповнена незліченними таємницями, а в цьому й полягає її притягальна сила і привабливість.

Книжка Івана Кідещука “Наш Шевченко”, окрім свого основного призначення, – відкрити таємниці Кобзаревих мистецтва слова, виконує ще й роль своєрідного популяризатора шевченкознавчих праць, відгукуючись докладними рецензіями на вихід окремих з них, важливих для сприйняття в Румунії. Зокрема йдеться про повернення в науковий і читацький обіг праці Сильвестра Яричевського “Поет любові і протесту”, опублікованої німецькою мовою 1914 року в Сереті й перевиданої 2009 року в Чернівцях мовою оригіналу та в перекладі українською і румунською.

Оцінюючи значення її нової появи через 95 років після першого виходу, Іван Кідещук акцентував на тому, що Сильвестр Яричевський, як і його попередники Й. О. Обріст і К. Е. Француз, прагнув подати українського поета європейському читачеві як співця свободи й добра, любові до України і всього стражденного людства. На його погляд, перевидання праці Сильвестра Яричевського трьома мовами сприятиме розвитку як українського, так і румунського та німецькомовного шевченкознавства.

Уважно поставився Іван Кідещук до виходу навчального посібника чернівецького професора Богдана Мельничука “Українська

поетична шевченкіана” (2010), який, на його думку, має велике значення і для “сучасних спеціалістів у галузі українського шевченкознавства в Румунії”, позаяк у ньому представлено розвиток української поетичної шевченкіани за 170 років, тобто від 1841 року до сучасності.

Не менш докладно і з почуттям наукового задоволення аналізує Іван Кідещук і інші шевченкознавчі праці, як, наприклад, збірник “Тарас Шевченко – апостол українського народу” (Бухарест, 2013), який охоплює доповіді українських і румунських учених, виголошених на Міжнародному симпозіумі, організованому Сатумарською філією Союзу українців Румунії 25 – 27 травня 2012 року в співпраці з Інститутом Івана Франка Національної академії наук України (Львів).

На сторінках своєї книжки Іван Кідещук виступає і як уважний літописець, який ретельно зафіксував низку важливих подій, пов'язаних із ушануванням пам'яті Шевченка в Румунії. Серед них – розповіді про виставку понад п'ятдесяті репродукцій з картин Шевченка, влаштовану Сучавською філією Союзу українців Румунії 29 червня 2011 р., Шевченківські свята в Негостині, Міжнародну славістичну конференцію, приурочену 150-річчю від дня смерті Тараса Шевченка, що відбулася 7 – 8 жовтня 2011 р. в Бухарестському університеті, Шевченківський літературно-мистецький вечір у Бухаресті 11 березня 2014 р. та ін. Мине час, а написане залишиться і слугуватиме добротним матеріалом для нових дослідників теми “Шевченко і Румунія”.

Грунтовне прочитання поезії Шевченка і

наукової літератури про неї, широка обізнаність із творами світової класики допомогли Іванові Кідещуку відкрити найголовніше в об'єкті свого дослідження – чесне й саможертвоне служіння митця рідному народові й найвищим людським ідеалам, що у віках озвється віщим: “Наша дума, наша пісня / Не вмере, не загине”.

Упевнений, що книжка Івана Кідещука “Наш Шевченко” давно вже знайшла своїх прихильників з числа науковців і широкого читацького загалу. Адже вона, з одного боку, потверджує факт неперервності в історії румунської шевченкіани, а з іншого, – служить штрихом у літописі вшанування пам'яті українського поета європейською країною. Та найголовніше, мабуть, те, що ця книга звела надійний духовний місток між Негостою (а ширше – і Румунією!) та Каневою, що вірно служитиме новим поколінням українців Румунії.

У 2020 р. бухарестське видавництво “RCR EDITORIAL” випустило ще одну книжку Івана Кідещука про геніального українського поета-мислителя – “Молитви і псалми Тараса Шевченка”. Зіткана із статей, що впродовж кількох років виходили в журналі “Наш голос”, вона цікава передовсім своїм конкретним проблемно-тематичним і жанровим акцентуванням.

Основний зміст книжки дослідника-шевченкознавця спрямовано на вияв своєрідності функціонування молитов і псалмів у творчості Великого Кобзаря, що переконливо пов'язується із особливостями його світогляду, який сформувався на культурно-національних традиціях українського народу, його звичаєво-обрядових дійствах, віруваннях і релігійних переконаннях.

Не можна сказати, що це абсолютно нова тема в шевченкознавстві, але вона завжди актуальна і завжди на часі, позаяк виявляє все нові і нові грані свого безмежжя. Цій проблемі присвячено солідні розвідки Михайла Драгоманова, Івана Франка, Степана Смаль-Стоцького, Михайла Грушевського, Митрополита Іларіона (Івана Огієнка), Дмитра Чижевського, Івана Дзюби, Дмитра Степовика та багатьох інших. Серед сучасних досліджень помітно вирізняється монографія Ірини Даниленко “Молитва як літературний жанр: генеза та еволюція” (2008) та її ж, опубліковані в шеститомній “Шевченківській енциклопедії” (2012 – 2015), розлогі статті “Давидові псалми” (т. 2) та “Молитва” (т. 4). У системному аналізі поетичної молитви Ірина Даниленко слушно надає особливе місце поезії Тараса Шевченка, який, узагальнивши попередній розвиток жанру, дав поштовх для подальшого розвитку традиції української літературної молитви. Так, наприклад, здійснюючи монографічний аналіз його “Давидових псалмів”, дослідниця доходить слушного висновку, що цей цикл – рішучий крок в утвердженні вітчизняної поетичної традиції в контексті решти європейських літератур.

(Далі буде)

120 річниця Юрія ЯНОВСЬКОГО – «символа прагнення української культури до європейськості»

120 річницю з дня народження поета та прозаїка Ю.І. Яновського 25 червня відсвяткувала українська громада міста Клузь-Напока. Головними організаторами події стали голова Клузької філії Союзу українців Румунії пан Іван Гербіл та доктор-лектор пані Михаела Гербіл – викладач української літератури в Клузькому університеті імені Бабеша-Бойоя. Творчість Юрія Івановича Яновського (1902–1954) припадає на переломний, бурхливий етап у розвитку української літератури, який в той же час відомий бруталними розправами над творцями. На думку дослідників, Яновському судилося стати «символом прагнення української культури до європейськості». На сьогоднішній день його вважають одним із найвизначніших романтиків в українській літературі першої половини ХХ століття та новатором змін у цьому напрямку. Його творча спадщина – 70 новел та оповідань, чимало поезій, повість, 4 романи, 7 п'єс (деякі успішно ставилися театрами), кіносценарії, публіцистика – завжди привертала увагу пошанувальників та фахівців. Все, що відомо і пов'язано з Ю.І. Яновським та його сучасниками і колегами, набирає іншого значення, якщо це розглядати з точки зору переосмислення українського літературного процесу того часу. А саме під цим кутом проходять подібні заходи в Клузь-Напоці.

Хвилиною мовчання вже традиційно відкриваються наші заходи, відколи східний сусід віроломно напав на територію України. Таким чином ми вшановуємо всіх загиблих українців за період війни. Після привітань було зачитано першу доповідь, яка ознайомила присутніх зі стислою життєвою та творчою біографією Ю. Яновського, його відомими творами в різних жанрах та реакцією на них тогочасної критики. Автор цієї доповіді – пані М. Гербіл – детально розповіла про особливості романів «Майстер корабля» (1928), «Чотири шаблі» (1930) та «Вершники» (1935). Йшлося про сюжетну і композиційну специфіку, про

структуру, задум та ідеї творів, про їхню символіку та відношення автора до персонажів і ситуацій тощо. Перший зі зазначених вище романів «критика сприйняла

неоднозначно», а другий – «півстоліття залишався предметом найбезглуздішої критики і був, по суті, вилучений з літературного процесу». Ідеологічний тиск радянського режиму, загроза фізичної розправи змусили митця «виправдовуватись і підлаштуватися під настанови кабінетних посередностей і писати на замовлення». Тому, на думку доповідачки, останній розглянутий нею роман «був своєрідним компромісом з офіційною критикою і тому написаний ідеологічно правильно: є тут і провідна роль більшовицької партії, і перемога червоного прапора, і оспівування героїзму комуністів. Але твір все ж таки не такий однозначний...: автор не підтримує кривої різни, хоч вона нібито й виправдовується світлим майбутнім». Підсумовуючи, пані Гербіл підкреслила: «Але, незважаючи на гоніння з боку критики, спадщина письменника здобула широке визнання читачів. Його твори двічі виходили п'ятитомними виданнями. Краї з них перекладені багатьма мовами, опубліковані в Болгарії, Німеччині, Польщі, Угорщині, Чехословаччині, Австрії, Італії, Франції».

«Юрій Яновський – неоромантик, розчавлений радянською кризою» – тема виступу Ольги Махині, магістра історії (КНУ ім. Т.Г. Шевченка) та громадської діячки, що вже не раз була присутньою на наших заходах. За її зізнанням, вона вирішила підготувати виступ про Яновського в першу чергу через те, що він є її земляком. В своїй роботі вона розглянула шлях Юрія Івановича «крізь призму загального історичного контексту» та зфокусувала увагу на тих «моментах, які сформували особистість... найсамобутнішого письменника» того часу. Вона детально розповіла про матеріальні нестачі в багатодітній сім'ї, з якої походив Юрій, та його важку хворобу і декілька операцій в дитинстві. Під час навчання життя майбутнього митця було не ситим, можна сказати навіть досить злиденним. Ще сту-

дентом Яновський починає писати свої перші твори та друкувати їх, поступово стає часткою новаторського розвитку тодішнього літературного життя. «У 20-ті роки Ю. Яновський належав до тієї харківської молоді, що групувалася довкола М. Хвильового, підтримувала його сміливі заклики орієнтуватися на „психологічну Європу“, прокласти самостійний шлях новій пролетарській літературі... Журнали друкують його новели – і поступово до нього „приклеюється“ тавро попутника, націоналіста, „хвильовіста“» – виділила Ольга. По цій причині митця ніколи не прийняли до Спілки письменників, постійно критикували, не друкували і в якийсь період навіть не брали на роботу. Вже в післявоєнному 1947 році довелося переробляти роман «Жива вода», перебуваючи під постійним «моральним та матеріальним тиском. Безгрошів'я змусило письменника продавати книжки, щоб не вмерти з голоду». Далі були створені «Київські оповідання» (1949), в яких «автор оспівав героїзм радянських людей і комуністичну партію. Звісно, верхівка була в захваті, Яновського нагородили Сталінською премією (щорічна премія найкращим діячам науки та мистецтва – прим. авт.)». Звичайно ж, тонкий та поетичний письменник «давно розумів, що став невільником ідеології та системи». Ця думка дошкуляла більше за все, стала причиною ще більших страждань, ніж фінансові нестатки, і прискорила розлад здоров'я і так не міцного Яновського. Доповідачка вважає, що не дивлячись на відчутний вплив радянської ідеології на творчість письменника, він «зберіг свою безпосередність, романтичний погляд на світ».

Завершальна фраза Ольги «дуже шкода, що в нас так складалося і складається життя, що ми і надалі страждаємо від росії, від цієї імперії зла» викликала багато емоційних відгуків від майже кожного присутнього. Вона стала й початком жвавої дискусії про досягнення української еліти в радянські часи, до якої відноситься і Ю.І. Яновський, про їхню непросту долю і той вибір між життям і смертю в ситуаціях страшного тиску, який кожному довелося зробити. Коли до діячів цього етапу підходили «поверхово, однобоко». Зараз на просторах інтернету можна знайти ряд цікавих документальних і художніх стрічок про них. Присутні згадали і про так звані «будинки письменників», в яких влада прослуховувала і шпигувала за найкращими представниками нашої літератури. Зайшла мова і про тих талановитих митців та особистостей, яких замовчували роками і вони залишилися невідомими широкому загалу. До таких відноситься, наприклад, поет Косяченко та ветеран війни, економіст і письменник М. Руденко. Про їхній шлях коротко розповіли наші гості та люди, як виявляється, глибоко зацікавлені українською культурою.

(Продовження на 7 стор.)

Ольга СЕНИШИН

Духовна пожива**Апостольська Віра**

Віра – чеснота, якою ми приймаємо за правду те, що Бог об'явив Святим Апостолам, а вони далі передавали його повчання, і наша свята Церква продовжує подавати до вірування через своїх служителів християнам. Наша віра спирається, насамперед, на довір'ї до нашого власного розуму, а далі на переконанні, що Бог є найдосконалішим та правдомовним, і не може помилятися, ні інших провадити в блуд.

Одного разу Ісус промовив до людей, які зібралися біля Нього, щоб послухати Його науки: «Направду кажу вам, Я є хліб життя. Коли хтось їстиме цей Хліб, житиме повіки. І Хліб, що Його Я дам, це Моє тіло для життя світу. Коли ж не будете споживати тіла Чоловічого Сина і не будете пити Його крові, не матимете життя в собі». Після цієї науки деякі з учнів Христових покинули Його. Тоді Христос запитав Апостолів: «Чи не хочете й ви відійти?». А Симон Петро відповів: «Господи, до кого підемо? Ти

маєш слова життя вічного, ми увірували й пізнали, що Ти Христос, Син Бога живого» (Йоан 6, 48-69).

У нашому щоденному житті ми віримо іншим людям. Ціле життя наше спирається на вірі й довір'ї до інших, які передають нам своє знання і свій досвід. Наприклад, мала дитина довіряє учителеві тому, що вчитель бажає її повчити. Ми довіряємо нашим батькам тоді, коли вони нам оповідають про наше дитинство, про наші перші кроки, які ми не пам'ятаємо. Віруємо і довіряємо священникам тоді, коли вони нас навчають про вічне життя, хоч це неможливо довести лише через слова Христа Спасителя. Без такої віри і довір'я до слів інших, наше життя не можна б навіть уявити, оскільки людина не в силі сама у всьому переконатися. Тим більше потрібна віра в духовних питаннях, у Божих справах.

У Святому Письмі є такі правди, які Бог відкрив і які власним розумом не можна пізнати. Такі правдиві Божі науки переви-

щують пізнавальну силу нашого розуму. І тому наскрізь природним є, коли ми віримо Богові, що все те, що Він нам про Себе і про наше спасіння говорив, є **непохитною правдою**. Наука нашої Православної Віри стоїть на твердій основі науки Спасителя та Святих Апостолів, а вони далі передали її єпископам та священникам, і наша церква зберігає все і далі навчає людей правдиво про Бога, **Царству Якого не буде кінця**.

отець **Іван ЮРЧА**

Робоче відвідання працівниками СУР повіту Тульча

У період 17 – 19-ого червня 2022 р. голова СУР пан Микола-Мирослав Петрецький організував робоче відвідання повіту Тульча, де прибули багато працівників СУР. Разом із членами Союзу пан голова провів декілька робочих зустрічей із представниками, органами місцевого самоврядування, з головою села Кришан та священником Караорманської парафії, з якими обговорював проблеми, з якими зіставляються українці Тульчанського повіту, а також відвідував кілька місцевих організацій СУР.

На перший день учасники СУР відвідали приміщення місцевої організації СУР села Караорман, де жителі цієї організації розказували, як вони зорганізовані, як проводять їхні культурні події, проведення наукової та релігійної діяльності, а також розповіли про свої недоліки у своїй місцевості.

На другий день учасники мали засідання, де обговорювали організаторські проблеми СУР та його внесок для допомоги біженцям з України.

Після закінчення засідання та відвідання встановлених локацій представники СУР провели рекреативну діяльність і спілкування з українцями міста Суліна.

Всі учасники залишилися з гарними враженнями про Дельту Дунаю. Дякуємо організаторам СУР, які старанно доклали зусилля зробити далеку дорогу до повіту Тульча.

Микола ДУТКА

Нові іграшки в садочку

Від самого початку агресії російської федерації в Україні, багато біженців перейшли українсько-румунський кордон. Частина залишилась в Румунії, чекаючи припинення війни. В Сігеті є декілька матерів зі своїми діточками. Тому український ліцей імені Тараса Шевченка став для дітей, які прийшли з України, – «моєю школою». Старших дітей викладачі прийняли в класи ліцею, а маленькі були записані до дитячого садка. Тут вони відчувались, як вдома, між маленькими українцями Сігету під опікою україномовних виховательок.

Український Православний Вікаріат, через Сігетську парафію, старається підтримувати їх. Тому, з допомогою добровольців, Вікаріат оплачував щомісяця обід для діточок з України. Тому що число дітей в садочку зросло, зросли і потреби. Як видно, діти з України

будуть записані в цей садочок і в наступному навчальному році, і може їх прийде ще більше. Маючи на увазі цю перспективу, Український Православний Вікаріат подарував 20-го червня нові іграшки для цього садочку. Вони були прийняті вихователкою Флорікою Лева.

І в майбутньому Вікаріат буде уважний

на потреби Сігетського українського ліцею імені Тараса Шевченка, допомагаючи йому, наскільки можливо.

от. Маріус М. ЛАУРУК

Журнал «Бджілка»

Сюз українців Румунії у червні почав видавати новий дитячий журнал «Бджілка», щомісячне видання українською мовою, адресоване як дітям, так і батькам та педагогам. Журнал, розрахований на дітей віком від 3 до 6 років, є корисним інструментом для раннього навчання дітей і спрямований на стимулювання та розвиток навичок слухання та запам'ятовування. Дуже привабливо ілюстрований, часопис містить оповідання та вірші українською мовою, які можна використовувати як під час святкових заходів у дошкільних закладах, так і на уроках української мови в школах.

Перший номер нового видання має 8 сторінок і був надрукований накладом у 3000 екземплярів. Журнал виходитиме щомісяця і розповсюджуватиметься безкоштовно по всій країні, у всіх місцевостях, де проживають українці, у дитячих садках, школах та бібліотеках. Його також можна буде знайти у приміщеннях філій та організацій СУР по всій країні.

Редакція запрошує усіх бажаючих надсилати свої коментарі, пропозиції та зауваження для максимального пристосування до смаків читаючої публіки.

120 річниця Юрія ЯНОВСЬКОГО – «символа прагнення української культури до європейськості»

(Закінчення. Поч. на 5 стор.)

«Мені видається, що якщо зараз взяти і почитати Яновського, то відчується оця суперечливість певна, той внутрішній порив, свобода думки, що називається, і цензура, яка обриває цю думку», – виділив наш гість з України пан Володимир. Він зачитав уривки з маловідомого оповідання «Коваль» Яновського зі збірки «Земля батьків» (1944). Цей твір всіх нас просто шокував своєю актуальністю, хоча в ньому описані події Другої світової війни. Бо якщо лише замінити колишнього агресора (німців) на сучасного (росіян), то здається, що автор з неймовірною точністю описує сьогоднішні зруйновані українські домівки, нашу понівечену землю і людські долі. У ній правильно розповідається про ненажерливість, нахабство завойовника, його суть «стерви і ворюги».

Методи боротьби з непрошеними гостями, мотивація українського партизанського спротиву теж не змінилися, як і впевненість в нашій правоті та перемозі. «...Нічого, любі мої, повиростає ще буйніше гілля, зазеленіє наша вулиця. Повстануть нові хати, доньки наші посіють за нашою хатою любисток і м'яту, і соняшники, джерельна вода польється з криниці в нове відро. Вільна наша пісня ще голосніше, ще краще, ще патріотичніше лунатиме над новим життям, навіки здобути в боях з кривавим фашистом. Це все буде. Це все так. Ми йдемо, брати», – так оптимістично завершує Юрій Яновський своє оповідання, ніби підтримуючи, підбадьоруючи нас крізь століття. І знову визнаємо, що правдивої цінності роботи залишаються цікавими і актуальними завжди. Навіть якщо вони про війну, навіть якщо це гірка та кривава війна в нас в Україні...

«Дружба без кордонів»

У середу, 29 червня 2022 року, Сату-Марська філія СУР організувала захід «Дружба без кордонів», спрямований на заохочення до відкритості, діалогу та поваги один до одного. Проєкт, проведений на території Художнього музею Сату-Маре у партнерстві з Установою префекта Сату-Маре, Сату-Марською повітовою радою, Сату-Марським повітовим музеєм та Мікульською середньою школою імені Геллерта Шандора увінчався успіхом.

У заході взяли участь керівництво Союзу українців Румунії, представники партнерських установ, члени комітету Сату-Марської філії СУР та голови місцевих організацій, українські учні та дошкільнята з Мікули (Сату-Марський повіт), Вишавської

долини (Марамуреський повіт), Штюки (Тіміський повіт), а також діти та їхні батьки з України, котрі, тікаючи від війни, знайшли притулок у Сату-Марському та Марамуреському повітах.

Концертна програма присутніх на заході дітей, а також творчі майстер-класи та інтерактивні ігри, мали на меті сприяти спілкуванню та взаємопізнанню як серед дітей, так серед дорослих, повазі один до одного, подоланню упереджень, прояву толерантності та злагоди.

Захід показав, що у складних ситуаціях дружба не має кордонів. Наприкінці всі учасники отримали подарунки від Союзу українців Румунії, Сату-Марського повітового музею та Національної ради з питань боротьби з дискримінацією в особі пані Діани Тріпон, яка вручила дітям приготовлені сюрпризи.

(Джерело: сайт СУР)

День Національного Прапора Румунії

Кожного року 26 червня відзначаємо День Національного Прапора Румунії. Це символ живого та могутнього, а також національної єдності та суверенітету держави. Румунський триколірний прапор, поряд з прапорами ЄС і НАТО, завжди нагадують, що Румунія – це правова, демократична та соціальна держава – на мир та процвітання з демократичним світом.

День Національного Прапора представляє собою одне з чотирьох офіційних символів Румунської Держави.

Національний Прапор ми вважаємо національним скарбом, а сьогодні цей прапор супроводжує нас на головні події, на змагання, або на міжнародні події. Національний Прапор символізує єдність і нашу безперервність, як народу існуванням групи трьох кольорів: червоного, жовтого синього. Повага через національні символи є повагою до нашої майбутності, якою ми гордимся як народ.

Наш обов'язок – поважати національні символи і передавати новим поколінням, щоб вони мали повагу до них і підносили прапор якнайвище у всьому світі. Триколірний прапор робить зв'язок між минулими і теперішніми цінностями, а день, присвячений цьому великому символу для всіх

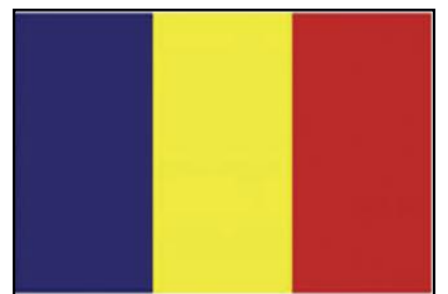
румунів, – велика нагода передати нашій молоді почуття гордості і цінності. День Національного Прапора – свято для усіх нас. Ми повинні бути об'єднані довкруг цього символу і носити далі це бажання і прагнення румунського народу.

Національний Прапор потрібно носити в наших душах як: знак цінностей, поваги, любові і достоїнності для історії народу.

Державний Прапор України – прапор з двох кольорів: синього і жовтого. Синьо-жовтий прапор був символом боротьби за національні права українського народу. У ньому втілені прагнення до миру, праці, краси і багатства рідної землі. Європейський Прапор являє собою 12 золотих зірок, які розташовані по колу. На тлі блакитного неба західного світу зірки символізують народи Європи в колі, – на знак єдності.

Коло із зірок символізує єдність, солідарність і згоду між народами Європи. Європейський прапор втілює ідею об'єднання народів Європи й лишається незмінним, незважаючи на розширення Євросоюзу.

Микола ДУТКА

«ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

Комітет Бухарестської філії Союзу українців Румунії 25-27 червня 2022 року організував «ДНІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ», культурний захід, спрямований на популяризацію та представлення різних аспектів багатой української культури, від літератури до гастрономії, як і зусилля СУР популяризувати українську культуру в Румунії.

У заході, який пройшов в'яте, взяли участь члени Союзу українців Румунії, студенти, журналісти, письменники, біженці з України.

На відкритті заходу виступили: Михайло Трайста, голова Бухарестської філії СУР, Богдан Мойсей, перший заступник голови СУР, Володимир Антофійчук, доктор філологічних наук, професор Чернівецького університету імені Юрія Федьковича та Світлана Приходько, представниця Посольства України в Румунії.

Після церемонії офіційного відкриття заходу відбулася презентація книги Міхая Трайсти «Українці та росіяни. Імагологічні аспекти». Її представили доктор філологічних наук, доцент Марія Ірод та адвокат Сесілія Маран, а актриса Магда Беческу зачитала презентації професорів Антоанети Олтяну та Константіна Джамбашу. Модератором заходу був актор Штефан Апостол. Презентація книги завершилася конкурсом на тему «Як добре ми знаємо українську культуру?» Учасники мали відповісти на запитання про українську історію, гастрономію, музику та літературу, а переможці були нагороджені дипломами та книгами.

Також відбулася детальна презентація видань СУР-у. Журнал «Наш голос» презентувала головний редактор Ірина Мойсей, журнал «Esoari Ucrainene» («Українські відлуння») – редактор Корнелій Ірод, газету «Український вісник» презентував головний редактор Михайло Михайлюк, газету «Curierul Ucrainean» («Український вісник») редактор Штефанія П'єтрян, а про газету «Вільне слово» та дитячий журнал «Дзвоник» розповів Михайло Трайста.

Потім усі присутні були запрошені на виставку «Тарас Шевченко очима художників світу», яку організував художник Радун Яцку. Він представив портрети Тараса Шевченка, зроблені художниками з різних країн світу: України, Румунії, Болгарії, Польщі, Хорватії, Греції, Македонії, Австрії, Швейцарії, Бельгії, Франції, Іспанії, Португалії, Бразилії, Марокко, Туреччини, Єгипту, Палестини та Ірану. Перший день закінчився музично-поетичним концертом, на якому виступили Петру Шойман, Флорін Цуцуяну, Траян Кірікуце, Ніку Нікушор тощо та показом художнього фільму «Донбас» українського режисера Сергія Лозниці.

Наступного дня, після богослужіння в українській православній церкві в Бухаресті, отця Володимира Малковича, відбулася презентація книг, які переклали з української мови на румунську Михайло Трайста, Корнелій Ірод, Михаела Гербіл, Марія Семенюк, Альона Біволару, Аспазія Регуш і т.д.

Після цього відбувся конкурс декламування українських віршів, за участі присутніх гостей, кожен учасник виходив перед публікою та читав вірш. Глядачі голосували, а переможці були нагороджені грамотами та книгами.

На завершення відбувся музично-поетичний концерт, на якому виступили Петру Шойман, Флорін Цуцуяну, Дан Васілеску разом з Наталією Панчек та вокальною групою «Тиса», що діє при Бухарестській філії СУР. Актори Магда Беческу та Штефан Апостол представили коротке шоу, а наприкінці концерту був хвилюючий момент родини українських біженців, члени якої заспівали пісню про війну в Україні.

Протягом двох днів учасники мали змогу скуштувати страви української національної кухні.

(Джерело: сайт СУР)

Статус кандидата в члени ЄС стане новою сторінкою в історії України й великою мотивацією для армії та суспільства – Президент під час спілкування зі студентами (22 червня 2022 року)

Президент Володимир Зеленський переконаний, що країни – члени Європейського Союзу підтримають надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС, що стане історичною подією та великою мотивацією для української армії та суспільства в боротьбі за незалежність і територіальну цілісність держави.

«Я дуже вірю, що в ці вирішальні дні Україна отримає статус кандидата в члени Європейського Союзу. Ми до цього дуже довго йшли... Наш народ, наші революції, наша війна... І цей статус – це такий важливий момент. Це перехід на іншу сторінку нашої історії. Дуже позитивний перехід. Я вірю, що всі ці 27 країн Європи підтримають такий статус для нас», – наголосив Глава держави під час спілкування зі студентською спільнотою ключових університетів Канади.

На його переконання, це рішення мотивуватиме українську армію та суспільство. «Великий мотиватор для об'єднання, а отже – великий мотиватор для перемоги України», – зауважив Володимир Зеленський.

Відповідаючи на запитання про те, хто своїм прикладом надихає його особисто, Президент сказав, що таким натхненником є український народ.

«Таких прикладів багато. Це і звичайний український фермер, який на тракторі міг перегородити дорогу російським танкам у момент вторгнення. Звичайна жінка в нашому селищі, яка голіруч зупиняла БТри, БМП. Звичайні наші прекрасні діти, які були у квартирах, коли туди потрапляла ворожа ракета. І вони залишилися в нашій історії і в нашій пам'яті», – розповів він.

Президент наголосив, що пишається й надихається українськими людьми, своїм народом, який героїчно захищає нашу свободу.

«Тому що ми можемо говорити про цінності, які ми захищаємо. І головна цінність – це наш народ. Це наш скарб, і це – мій кумир», – зазначив Володимир Зеленський.

Під час спілкування зі студентами Президент також зробив акцент на тому, що після перемоги країна дуже потребуватиме молодих українських фахівців, які навчалися чи здобували новий досвід за кордоном. Щоб вони поверталися в Україну, держава має забезпечити надійну безпекову ситуацію та створити сприятливі умови для розвитку бізнесу й особистісного розвитку людини.

«У нас немає часу на ті чи інші бюрократичні ланцюжки, тому що ми – держава, яка воює, і відбудувати країну треба буде дуже швидко», – переконаний він.

Володимир Зеленський зауважив, що попри повномасштабну війну в країні вистояло багато державних інституцій, стабільно функціонують фінансовий, цифровий сектори, зокрема й тому, що Україна змогла протистояти кібератакам з боку Росії.

«Безпека, клімат і максимально ліберальні підходи щодо бізнесу. Вважаю, це найголовніші умови, які ми можемо створити для сучасного покоління. Але без вас, без молодих людей, які набираються знань і досвіду, будувати все це буде дуже складно. Тому обов'язково повертайтеся із сучасними знаннями і, найголовніше, – з бажанням. Бажанням жити й будувати незалежну Україну. А ми її точно відстоїмо, в цьому я впевнений», – резюмував Глава держави.

Довідка.

В онлайн-спілкуванні з Президентом України взяли участь представники 10 провідних вишів Канади: Торонтського університету, Університету Калгарі, Саскачеванського університету, Монреальського університету, Університету Альберти, Університету острова Принца Едварда, Western University, Університету Квінз, University of Waterloo/ Wilfrid Laurier University та Dalhousie University. Також низка канадських вишів долучилися до онлайн-трансляції заходу в YouTube.

Надання Україні статусу кандидата є найбільшим кроком на посилення ЄС – В. Зеленський

ЗВЕРНЕННЯ

Президент Володимир Зеленський переконаний, що отримання Україною статусу кандидата на вступ до Євросоюзу є найбільшим кроком на посилення Європи, який можна було зробити у наш непростий час.

Про це Глава держави заявив під час відеозвернення до учасників саміту ЄС після надання Україні статусу кандидата на членство, передає Укрінформ.

Вітаю всіх наших друзів, всіх лідерів-друзів України!

Вітаю усіх, хто підтримує свободу!

Саме так я почав своє звернення до Європейської ради ще 24 березня – три місяці тому, коли закликав вас підтримати нас.

І який шлях ми пройшли за ці три місяці! Ми, ми всі разом: Україна, ваші держави і Європейський Союз у цілому.

Цей шлях – це не політика. Я вважаю, це те, від чого тепер завжди ітиме відлік нової історії Європи. Європи без розділен-

ня. Європи без «сірих» зон. Європи, яка справді об'єднана і яка вміє захищати себе, свої цінності, своє майбутнє.

Сьогодні ви ухвалили одне з найважливіших рішень для України за всі 30 років незалежності нашої держави.

Однак це рішення – це, я вважаю, не тільки для України. Найбільший крок на посилення Європи, який можна було зробити саме зараз, саме в наш час і саме в таких складних умовах, коли російська війна випробовує нашу здатність зберегти свободу та єдність.

На п'ятий день повномасштабної війни Росії проти України ми подали заявку на вступ до Європейського Союзу. Ми надзвичайно швидко та повністю якісно надали відповіді на опитувальник, який отримали від Європейської комісії.

І сьогодні – цей бажаний результат. Я хочу сьогодні ще раз особисто підтвердити, що Україна здатна стати повноправним членом Європейського Союзу.

Тоді, три місяці тому, я звертався до кожної країни Євросоюзу і позначив, на якому етапі ми були, як я вважав, у наших відносинах. А сьогодні я хочу сказати кожному й кожній із вас особисто, те, що від-

чувають наші люди, і в тому самому порядку, яке це було й тоді.

Литва – за нас. Дякую, пане Президенте! Гітанас, ти знаєш, наскільки Україна вдячна і твоєму народу, і тобі особисто.

(Продовження на 14 стор.)

(Мультимедійна платформа іномовлення України)

Сучавська українська громада підтримує вимушених переселенців з України

(Закінчення. Поч. у попередньому числі)

Невинні люди помирають, інші залишають свої домівки, щоб захистити своє життя та життя близьких, багатьом доводиться тікати зі своєї рідної землі, блукаючи по незнайомих місцях. І саме в такий важкий час весь світ згуртувався, допомагаючи різними способами. Не залишилася осторонь ні Румунія. Так, з першого дня війни, на кордоні з Україною та в інших місцях зібрані різні волонтерські групи. Всі з великим ентузіазмом допомагають нужденним, яким потрібна допомога. Таким чином з'являється справжнє обличчя, та стає зрозумілим, хто є хто. Маючи таку змогу, я зі своїми друзями, які вивчаємо українську мову, стали волонтерами, допомагаючи на різних фронтах. Одна волонтерська точка була на залізничному вокзалі в Сучаві, і саме тут ми допомагали великому напливу людей, яким треба було підказати, що і як робити, куди їхати, або ж допомагали речами та їжею, що завозилися благодійниками. За період, що я

світі, я всім серцем вірю, що буде мир на цій землі, тому що відношення людей до таких подій показує, що людяність, яка проявляється в любові до ближнього, не зникла, і саме це тримає світ».

З перших днів приходу українських громадян до Сучавського повіту священники Радівецької та Сучавської Архієпископії Румунської Православної Церкви, Греко-католицької церкви та представники інших релігійних культур, які розмовляють українською мовою, і не лише, надавали моральну підтримку та гуманітарну допомогу біженцям на пункті пропуску Сірет-Порубне. Отець Негостинської православної парафії Сучавського повіту Даніель Петрашук також допомагав та далі допомагає українським біженцям, в його домі перебувало чимало переселенців: «Ми їх приймали з гарячою їжею, шукали безкоштовний транспорт, забезпечували їм переклад, житло у сім'ях наших парафіян. Також ми допомагали тим, які проходили транзитом наш повіт та які бажали добратися до інших країн Європи. Ми також збирали гуманітарну до-

ми у місцевості Балківці Сучавського повіту, а звідти ми відправляємо її до України. Молимося, щоб в Україні настав мир! Слава Україні!»

У Негостині знайшла притулок також пані Ірина зі своїми діточками. Ось, що вона сказала: «Ми прибули до Румунії 10 березня. Нам допомогла спочатку моя подруга, з якою я працювала в Україні. Вона зараз проживає в Румунії. Вони нас зустріли і ми розмістилися в селі Негостина, спочатку у їхніх друзів, а потім у них. Спочатку було незвично через мову, яка дуже відрізняється, але нам повезло, тому що в цьому селі дуже багато людей розуміють українську мову, багато людей допомогали нам відразу, і подруга, і друзі. Ми спілкуємося з місцевими жителями українською, тому що багато хто знає українську і це дуже добре. Важко сказати щось про майбутнє, але ми сподіваємося, що війна скоро закінчиться і ми повернемося додому, в наш будинок».

І громада села Балківці активно мобілізувалася, щоб прийти на допомогу українським переселенцям. Кожний старається і докладає всі зусилля, щоб стати корисним українцям, які опинилися у важкій ситуації, одні перекладають, інші забезпечують житло, інші збирають і доставляють гуманітарну допомогу. Серед них активно працює вчитель Петро Шойман, який чимало ночей перекладав на пункті пропуску Сірет-Порубне, а потім допоміг у створенні центру приймання біженців у школі Балківці та центру збирання допомоги у Будинку культури села: Він нам сказав: «Прийшли люди з Харкова, Маріуполя, Чернівців, Києва, Борисполя, Полтави. Що ми могли зробити, ми зробили. На третій тиждень, відколи почалась війна і коли влада почала більше займатися біженцями, за сприяння Михаєли Кондак, у якої є приятелі в Італії, вони нам надіслали чотири вантажівки з гуманітарною допомогою. І ми всі ці продукти, засоби гігієни, харчування для дітей та одяг зберігали у Будинку культури, а потім з нашими водіями ми все відправили до України, до Києва, Чернівців, до Лицею імені Ольги Кобилянської, Православної церкви, до Бояни. І далі щотижня по три-чотири мікробуси з продуктами відправляємо до України. Приходять знайомі та везуть ці продукти там, де потрібно. На даний момент у Балківцях проживають приблизно 30 біженців і ми їм також допомагаємо. Даємо їм продукти та все, що потрібно. У мене вдома живуть тепер дідусь із внуком. З волонтерами та головою села Василем Шойманом та із священником села ми продовжуємо працювати. Ми, українці з Румунії, бачимо, що потрібна далі допомога. Думаю, що асоціація нам далі допоможе. Слід уточнити, що Союз українців Румунії також багато допомагає біженцям. Були відправлені чимало гуманітарних транспортів. Далі будемо робити те, що потрібно. Хай Бог всім помагає! Слава Україні! Героям слава!»

Христина ШТИРБЕЦЬ

перекладав, познайомився з великою кількістю переселенців, більшість з яких збиралися їхати далі, в інші країни, як Польща, Німеччина, Італія, та ін. Вони розповідали мені свою історію, а я, в свою чергу повчав і тишив їх своїм словом, яке звучало на їх рідній мові. Тому для них це являлося надією, що все буде добре. Були періоди великого напливу людей, де треба було лишитися навіть на ніч, щоб надати їм допомогу. Та попри безсонні ночі, не відчувалася втома, тому що всі зі своїми подяками та усмішками заряджали нас. Також треба згадати, що в семінарії зробили спеціальну програму, де україномовні допомагали з перекладом та із сортуванням одягу, їжі та продуктами першої необхідності, які завантажували на фурах, після чого все це відправляли в Україну для людей, які мали потребу в цьому. Не дивлячись на все, що відбувається у

помогу для біженців, які залишилися в Україні, та іншим людям, які її потребували. У церкві ми разом молилися за мир в Україні. Відтоді наша допомога українським переселенцям не перестала. Ми, священники, далі ходимо по черзі на пункт пропуску, збираємо та відправляємо гуманітарну допомогу до України. Також ми роздаємо допомогу біженцям, які знайшли притулок у селах нашого повіту. Біженці дуже вдячні нам за підтримку. Нещодавно нас відвідали священники із Сторожинця та Каменки, які нам розповіли про ситуацію в Україні. Ми їм передали зібрану гуманітарну допомогу, щоб вони перевезли її до України та роздали людям, які найбільше її потребують. Гуманітарну допомогу надіслали єпархії Румунської Православної Церкви, а також знайомі з Італії. Цю допомогу з Італії збирає вчитель Петро Шойман зі своїми друзя-

Історії успіху

У історії світу є лише два полководці, які не програли жодної битви, і один з них – українець! Маловідомий факт: на світі є лише два полководці, які не програли жодної битви, всі походи закінчили успішно, захопили всі міста, які брали в осаду – пише amazing-ukraine.com

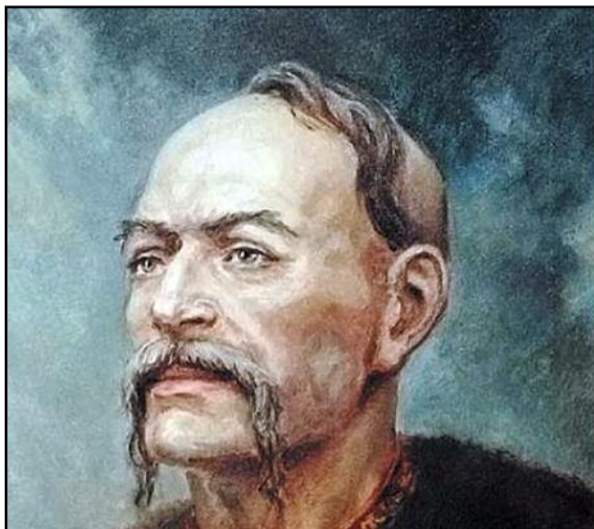
Один з них це Олександр Македонський неофіційно визнаний найкращим полководцем всіх часів та народів. А другий це український козак Іван Сірко (1605)-1680). Він обирався запорожцями на посаду кошового отамана рекордною кількістю разів.

Сірко мав феноменальний військовий таланти. За життя він провів 55 походів проти Османської імперії та 65 великих битв та 179 сутичок з ворогами і у всіх з них здобув перемогу. Під його керівництвом козаки захоплювали: Очаків, Білгород-Дністровський, Ізмаїл, Кілію, Тягиню (Бендери), Арабат, Перекоп, Яси, Кафу, Бахчисарай, Трапезунд.

Перша велика перемога під командуванням Сірка сталася в 1646 року. В ході тридцятирічної війни запрошений французами 2500 тисячний загін запорізьких козаків, на чолі яких стояли Богдан Хмельницький та Іван Сірко за одну ніч взяли іспанську фортецю Дюнкерк, яку французька армія принца Конде не могла захопити

п'ять років. Фортеця Дюнкерк знаходилася в руках іспанців, і мала стратегічне значення – її називали «ключом від Ла-Маншу». Вдячні французи на честь перемоги Івана Сірка встановили пам'ятник козакам на березі Ла-Маншу.

На початку 1670-х років на переправі в пониззі Дніпра Сірко з 2 тисячами козаків розбив 10 тисячну татарську армію.

1675 у битві біля Чортомлицької Січі під його керівництвом була розбита 15 тисячна турецька армія. Унаслідок нічного бою з 15 тисяч яничарів урятував лише 3 тисячі, а втрати козаків не перевищили 50 душ. Часом з цієї

перемогою пов'язують лист Мухаммеда IV до запорожців і славнозвісну відповідь йому. Наступного року Сірко здійснив з 20 тисячною козацькою армією похід у Крим і став першим козацьким отаманом, кому вдалося захопити столицю Кримського ханства Бахчисарай.

Цікаво, що його полководницький талант породив серед козаків міф, що Сірко є характерником (чаклуном, ясновидцем). Після його смерті висушену праву руку запорізькі козаки брали на всі важливі походи, намагаючись закликати військову вдачу.

Похований І.Сірко біля Чортомлицької Січі, тепер село Капулівка Нікопольського району Дніпропетровської області.

Козак поляже, але слава козацька не вмере, не поляже, слава буде жити до кінця віку людей.

Українці, шануйте своїх героїв!

(Джерело: <https://www.istoriyi.com/14264/?fbclid=IwAR19Uw7ZzPvVV9WvAlqsKj2VAeYIKJo0aUVmNASKiTboKd46noZqHQDms4M>)

Українці, шануйте своїх героїв!

ЛЮБОВ ПЕРЕМОГЛА

«Коли виникають якісь перепони, не можна здаватися, тікати. Ви повинні оцінити ситуацію, шукати рішення і вірити в те, що все робиться на краще. Терпіння – ось ключ до перемоги».

Двоє молодих людей, він – Тео – румун, вона – Анастасія – українка, дотримались обіцянки поговорити зі мною після того, як їхня «пригода» закінчиться. Наша попередня розмова з Тео та Анастасією припинилася, коли двоє молодих людей повернулися з України впевнені, що скоро все закінчиться. Поїздка в Україну, точніше, через кордон, під Чернівці, не маючи можливості потрапити до батьківського дому Анастасії, була необхідна для того, щоб отримати згоду батьків Анастасії на шлюб за українськими традиціями, які й досі збереглися в Україні. Отримавши від батьків Анастасії низку документів, необхідних для укладення шлюбу, їм довелося здійснити ще одну більш тривалу подорож в посольство України, щоб отримати необхідний для таких ситуацій документ – засвідчену заяву про безшлюбність майбутньої нареченої Анастасії. Наступного дня, бажаючи якомога швидше вирішити всі формальності, вони вирушили до Бухареста, до Посольства України.

Але сюрприз: співробітники Посольства не знайшли часу, напевно, занепокоєні ситуацією в Україні, вторгненням Російської Федерації в Україну, вислухати двох молодих людей, які так хотіли поєднати свої долі, але повернулися додому, трохи розчаровані, та не відмовилися від своєї мрії. Їм порадили знайти інший спосіб отримати цей вкрай необхідний

документ для шлюбу. Їм потрібно було здійснити ще одну поїздку в Україну, щоб отримати цей документ у нотаріуса в Україні. Ще одна подорож в умовах, подібних до попередніх, але з досвідом, отриманим від попередніх поїздок, справи пішли трохи легше, та проблеми не закінчилися... Далі йшли формальності перекладу та засвідчення автентичності документів майбутньої дружини. Дата весілля була призначена – 15 травня.

Тео та Анастасія взяли безпосередню участь у визначенні деталей проведення всіх заходів, які організуються в таких ситуаціях, звісно за підтримки батьків. Проблеми не закінчилися на цьому... Проблема виникла у гостей від нареченої в умовах війни. Ось і настав день весілля, після того

як відбулося цивільне весілля, ознака того, що документи, зібрані з такою обережністю, відповідали вимогам органів цивільного стану. Весілля в умовах тих пригод, які пережили Тео та Анастасія, було особливим. Релігійний шлюб відправив пастор Церкви адвентистів сьомого дня в альтанці у внутрішньому парку комплексу Палас Малл, куди мали доступ окрім гостей подружжя, посторонні, які відпочивали у цьому районі. Це було щось нове та особливе для прокожних. Єдиним і великим жалем молодих людей, а особливо Анастасії, було те, що в такий момент з нею не були батько і брат, а потім й інші родичі, які хотіли бути з нею. Причина сама собою зрозуміла. Проте наша молодь впевнена, що незабаром ситуація знормалізується, і матиме можливість відвідати своїх рідних і запросити їх відвідати Яси, де вони наразі рішуче налаштовані залишитися.

Дорогі молодята! Бажаємо вам безхмарного сімейного життя, ніжно поводитися з... почуттями і дбайливо зберігати свій осередок. Завжди дивіться з такою ж ласкою і любов'ю в очах, як сьогодні. І якщо на шляху до сімейного щастя виникнуть перешкоди, просто міцніше візьміться за руки!

Все добре, що добре закінчується бо, чинетак? – «Кінець діло хвалить».

Віктор ГРИГОРЧУК

Микола ВЕГЕШ, Ірина-Люба ГОРВАТ

РУМУНСЬКО-ЧЕХОСЛОВАЦЬКІ ВІДНОСИНИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ДЕРЖАВОТВОРЧИХ ПРОЦЕСІВ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ (1938–1939)

(Продовження з попередніх чисел)

Закарпатська делегація, яка побувала в Румунії, звітувалася 28 грудня 1938 р. перед карпатським урядом: «Ми згодилися з одною умовою, що кукурудза не сміє бути за жадну ціну дорожча, ніж дотепер, т.е. 1 кг за 1 кч., щоби населення не мало жодних скарг і нарікань у цьому напрямкові... щоби кукурудзи було достатком для населення». Великий фактичний матеріал із цього приводу міститься в щоденнику В. Гренджі-Донського. «Доставка товарів, – писав В. Шандор, – ішла головню з Чехії та Румунії. Товар з Румунії перевозили військові вантажні автомобілі. Мости в прикордонних районах Румунії, звичайно, були дерев'яні та вузькі, не витримували тягару, тому треба було їх переробляти або будувати нові... Разом з представником Міністерства народної оборони в Празі, Шандорові прийшлося вести в румунському посольстві відповідні переговори, бо розходилося про вступ чужої армії на румунську територію, з чим був зв'язаний цілий ряд проблем».

18-20 лютого 1939 р. в Празі проходили торговельні переговори Чехословаччини з Румунією, у яких Карпатська Україна була представлена В. Шандором. У своїх мемуарах він пригадував: «Більшість учасників конференції були тої думки, що, незважаючи на зменшену територію Чехословаччини, вартість цілого договору з Румунією на поточний рік не повинна перевищувати суму 120 млн. корун. М. Бабота у Міністерстві господарства в Хусті навів такі числа необхідних товарів і можливих поставок Румунією: 1) 2 500 вагонів кукурудзи, з чого Румунія може поставити 1 500;

2) 600-700 вагонів олійних рослин, з чого Румунія може поставити 500 вагонів; 3) бензин і нафта залишаються в попередній кількості». 24 лютого 1939 р. в Прагу прибула румунська делегація, до якої входили представники Національного банку, Міністерства закордонних справ та Міністерства господарства і торгівлі. «У триденних нарадах, – писав В. Шандор, – вирішено і прийнято торговельну сторону справи. Осталось ще вирішити збірне мито, контингенти та префекційне мито (цло). Ми дістали від Румунії кукурудзу по дешевшій ціні, ніж та, яку нам продавала Мадярщина.

Під час переговорів румунські представники звернули увагу на те, що мадяри відмовлялися їх від заключення з нами торговельного договору, мовляв, у Карпатській Україні сильна українська пропаганда проти Румунії за Буковину».

28 січня 1939 р. чехословацька пресслужба у Женеві з приміткою «терміново» повідомляла Міністерство закордонних справ ЧСР у Празі про позицію Румунії та Польщі щодо Карпатської України: «Журналіст часопису «PetitParisien» Поль дю Бош, акредитований у Лізі Націй, отримав повідомлення напряду від румунського міністра закордонних справ Григоре Гафенку (очолював міністерство закордонних справ Румунії з 1 лютого 1939 до 3 липня 1940 рр. – М. В., Л. Г.), з яким він добре знайомий після спільного перебування в Парижі, таку інформацію про польську політику: 1. Полковник Бек пропонував Румунії створити іншу вісь, на чолі якої стояла б Італія, до складу якої входили б Італія, Угорщина, Румунія та Польща. Румуни відмовилися, зауваживши, що взяли б участь у цій акції

за умови, що Італія сама проявить ініціативу і наглядно очолить усю акцію. Сама Румунія відмовляється, щоби хтось висував її вперед, аби вона відповідала за інших. 2. Румунія дорікає Польщі за те, що такою політикою, особливо щодо ЧСР, вона спричинила падіння та колапс безпекової системи в Центральній і Східній Європі, тож тепер Румунія опинилася в досить складній ситуації. 3. Інтереси Румунії та Польщі близькі тільки в українському питанні, де обидві країни бачать у планах створення Великої України небезпеку для себе. Тому Румунія не хоче відмовлятися від співпраці з Польщею. 4. Згідно з Гафенку, Польща бачить в існуванні вільної Карпатської України смертельну небезпеку для себе і скористається зручною можливістю зруйнувати цю українську державу. Гафенку розраховує і на втручання в Карпатській Україні польського війська, якщо буде така нагода. Румунія не хоче брати участі в таких авантюрах». Пан дю Бош прийшов повідомити цю інформацію особливо у зв'язку з останнім пунктом».

Коли ж Румунія змінила своє ставлення до Чехословаччини і Карпатської України? П. Стерчо, ввівши до наукового обігу на той час нові документи, вважав, що румунський міністр закордонних справ Г. Гафенку в розмові з німецьким послом в Бухаресті В. Фабріціусом заявив 10 лютого 1939 р., що Румунія «вже не так сильно заінтересована збереженням існування Карпатської України, як було раніше, бо і так не має шляхів для сполуки з Прагою і Німеччиною... Тільки час покаже, чи ця держава на довшу мету втримається». Однак Румунія до кінця виконувала союзницькі зобов'язання щодо Чехословаччини. Доказом цього є і підписання договорів про поставки кукурудзи в гірські райони Закарпаття. Проте це не свідчило про втрату румунським урядом інтересів до Чехословаччини. Як тільки стало зрозуміло, що ЧСР перестала існувати як держава, Румунія висунула свої вимоги до Угорщини. Посол останньої в Румунії Л. Бардоші повідомив міністра закордонних справ Угорщини І. Чаки, що 16 березня 1939 р. Г. Гафенку «послався на свої попередні повідомлення про те, що румунський уряд ще до останніх подій змінив свою позицію, яку він займав в Галаці в питанні про Русинську область. Румунія також має свої інтереси на русинській території. Це відноситься до прикордонних сіл, населених румунами, і до території, через яку проходить залізнична лінія Мараморош-Сигіт-Коломеа».

14 березня 1939 р. А. Волошин проголосив самостійність Карпатської України: «Громадяни й громадянки Карпатської України!

(Далі буде)

Річник I. (XXXIX). Число 128. Хуст, неділя, 4. грудня 1938. 20 с.

НОВА СВОБОДА

Український незалежний щоденник

ІМЕНУВАННЯ НОВОЇ ВЛАДИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Прага, 1. грудня.

Пане Предсіднику влади Підкарпатської Русі
Монсеньоре Волошине!

Принявши демісію цілої чехословацької влади, авільню Вас з уряду предсідника влади Підкарпатської Русі.

Сирові. Др Гаха.

Прага, 1. грудня.

Монсеньоре Волошин,
іменую Вас предсідником влади Підкарпатської Русі.
Одночасно іменую членом цієї влади пана посла Юліана Ревая.

Сирові. Др Гаха.

Зміна

(Хуст, 4. 12.) Отверто треба признати, що преса і міністерство владі протили 20 літ змагалися через Словаччину розділити Карпатську Україну. Тепер же чехословацька була пера, а чужий тлумач імені влади. Напротім постановили Чеські Академії наук, а міністерство владі чеської філософії, у Празі та на організації чехословацької робили свій діл.

У серпні року перенесли Грєфеда і Пана змагалися поступати на вулицю, за постановили Чеської Академії наук, але тільки зробили до весла в Празі чехословацька влада, але новому порядку, новому краю зробила зміна, всі і сестриці на уступили. Шлях було призначити національну складність цього краю, поставили проти нього мадяри і подорожні і логік у лютні

Надання Україні статусу кандидата є найбільшим кроком на посилення ЄС – В. Зеленський

(Закінчення. Поч. на 10 стор.)

Латвія – за нас. Дякую, пане Прем'єр-мініstre! Вірю, що разом ми зможемо посилити міжнародний правопорядок.

Естонія – за нас. Дякую, пані Прем'єр-мініstre Каллас! Допомагаючи одному, допомагаємо всім. Естонія зробила дуже багато.

Польща – за нас. Дякую, пане Прем'єр-мініstre! Ваша держава, народ, ваш Президент – усі ви з нами на цьому шляху в Європу справді є братами.

Франція – за нас. Дякую, Еммануелю! Ти можеш бути впевненим, що з Україною Європа у XXI столітті справді зможе бути серед глобальних лідерів.

Словенія – за нас. Дякую, пане Прем'єр-мініstre! Вдячний за незмінний захист спільної європейської справи.

Словаччина – за нас. Дякую, пане Прем'єр-мініstre! Ми маємо й надалі захищати одне одного, це робить нас справді сильними.

Чехія – за нас. Дякую, пане Прем'єр-мініstre! Вірю, що будемо разом і на шляху до повноправного членства України в ЄС.

Румунія – за нас. Дякую, пане Президенте! Клаусе, наша співпраця в регіоні та в європейських структурах справді може стати однією з основ глобальної стабільності.

Болгарія – за нас. Дякую, пане Прем'єр-мініstre! Дякую за те, що ви, не вагаючись, обрали сторону добра у протистоянні, яке почалося 24 лютого. Ми знаємо, вам – не просто.

Греція – за нас. Дякую, пане Прем'єр-мініstre! І особисто дякую грецькому народу, вашій країні, яку я дуже люблю.

Німеччина – за нас. Дякую, Олафе! Дякую за підтримку у вирішальний момент.

Португалія – за нас. Дякую, пане Прем'єр-мініstre! Ваша країна добре знає наших людей. І я впевнений, що ми будемо тільки нарощувати позитивні зв'язки між нами.

Хорватія – за нас. Дякую, пане Прем'єр-мініstre! І дякую за допомогу досвідом, який використовуємо для захисту нашої свободи.

Швеція – за нас. Дякую, пані Прем'єр-мініstre! Синьо-жовті справді завжди разом!

Фінляндія – за нас. Дякую, пані Прем'єр-мініstre! Ваша готовність протистояти агресії просто вражає!

Нідерланди – за нас. Дякую, пане Прем'єр-мініstre! Ви можете бути впевнені, що ваш вибір України точно посилить нашу спільну європейську свободу, силу права та нашу єдність у різноманітті.

Мальта – за нас. Дякую, пане Прем'єр-мініstre! Голос вашого острова робить європейську спільноту довершеною.

Данія – за нас. Дякую, пані Прем'єр-мініstre! Не сумнівайтеся, що з Україною захист європейських цінностей лише посилюється.

Люксембург – за нас. Дякую, пане Прем'єр-мініstre! Ми справді розуміємо одне одного, і ваша енергія надихає нас на майбутні перемоги.

Кіпр – за нас. Дякую, пане Президенте! Дякую за вибір на користь наших людей і наших цінностей.

Італія – за нас. Дуже дякую, пане Прем'єр-мініstre! Дякую за вашу міцність, за вашу наполегливість. Дякую, що доводите, що принципи порядних людей – це справді фундамент Європи.

Іспанія – за нас. Дякую, пане Прем'єр-мініstre! Вірю, що зможемо значно посилити наші відносини.

Бельгія – за нас. Дякую, пане Прем'єр-мініstre! Сподіваємося, після нашої перемоги зможемо часто бачитися в Брюсселі у спільних європейських справах.

Австрія – за нас. Дякую, пане канцлере! Я впевнений, ми зможемо зробити Європу ще безпечнішою та історично найстабільнішою.

Ірландія – за нас. Дякую, пане Прем'єр-мініstre! Це історичне зближення наших народів. Ваше особисте лідерство справді вражає.

Угорщина – за нас. Дякую, пане Прем'єр-мініstre, дякую Вікторе, разом ми здатні на значно більше, ніж поодиночі!

Пані Президент Європейського парламенту Роберта Мецола! Ми вдячні вам особисто та вдячні Європейському парламенту! Ви перші на наступний день після подання нашої заявки підтримали надання Україні статусу країни-кандидата.

Пане президенте Європейської ради, дорогий Шарлю, пані Президенте Європейської комісії, шановна Урсуло, я вдячний вам обом за лідерство, яке вело нас усіх до цього дня. Я вдячний за щирі допомогу, за віру в Україну, в українців, в нас всіх.

Я завжди говорив, що ми, українці, віримо у Європейський Союз. Хоча ми й залишались формально поза Євросоюзом, напевно, в нашій державі було чи не найбільше прапорів об'єднаної Європи.

Вони були у наших людей в руках під час революцій. Вони були у наших людей в окопах – з 2014 року. Я вірю, що прапор Євросоюзу буде в кожному українському місті, яке ще маємо звільнити від окупації Російської Федерації.

Український та європейський прапори будуть разом і тоді, коли ми будемо відбудувати нашу державу після цієї війни разом.

І сьогодні я хочу подякувати окремо і саме в межах нашого спільного засідання – саміту усіх лідерів Європи... Хочу подякувати нашим героям – кожному й кожній, хто зі зброєю в руках захищає незалежність України, захищає свободу Європи.

Дякую! Дякую за те, що робите можливою нову історію України, нову історію Європи – ще сильнішою, ще вільнішою.

Дуже дякую вам всім!

Слава Україні!

ОЙ ЛІТО, ЛІТЕЧКО, НЕ ВІДЛІТАЙ

Всі ми з нетерпінням чекали теплої пори року. Тому так радо зустріли теплі сонячні промені, хоча й часто приходиться шукати прохолодної тіні, щоб вберегтися від гарячих, пекучих променів літнього сонця.

Це так ми, дорослі, а можна уявити, як чекали цього школярі.

І ось наступив день, коли, нарешті, в школі прозвучав останній дзвінок!

Школа святково прибрано, учні прямують до школи з букетами квітів для любимих учителів

На їхніх обличчях сяють усмішки, але і у душу закрадаються неспівні почуття жалю і смутку, що вже не будуть зустрічатися кожного ранку, розказувати любимі пригоди.

У Лужанській школі (Мараморощина), мало учнів, але атмосфера в школі приємна, тому що

душевні вчителі докладають зусилля, щоб все було як слід.

Початкових класів всього два класи, під керівництвом учительок Гринюк Галини і Бобрюк Адели.

Учні отримали гарні результати, тому були нагороджені грамотами. Між ними є учні, які брали участь у конкурсі з декламування української поезії і отримали перше місце – це учениця Мойсюк Анастасія.

У городчику також відбулося свято: тут кілька дітей старшого віку попрощалися з городчиком і вихователькою Чуря Марчелою, тому що вони поступатимуть у підготовчий клас.

Із задоволенням мусимо зазначити, що підросло число дітей записаних у городчик, так що до підготовчого класу записано шестеро дітей.

З надією на майбутнє звертаємось до родичів

записати своїх дітей до Лужанської школи, яка може задовольнити всі бажання своєю модерною матеріальною основою і таким чином відновити лужанське шкільне життя.

Бажаємо всім щасливих канікул, щасливо зустрінутись у новому шкільному році.

Анна САМБОР

ДО 60-РІЧЧЯ СІГЕТСЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

60 років тому у Середній школі ім. Філомона Сербу (тепер – коледж ім. Драгоша Воде) випускником українського відділення ліцею став і я – Штефан Бучута.

Колеги мене звали Степаном.

Моє прохання, пане головний редакторе «Вільного слова» Іване Ковачу, надрукувати у вашому часописі кілька слів про моїх колег школи, з котрими я б хотів зустрітись і відсвяткувати цей ювілей у Сігеті.

Звичайно, якщо вони мають таке бажання.

До тебе, шеф-редакторе, маю прохання більше тому, що і ти закінчив ту ж саму школу на два роки пізніше. Тому, що я не маю жодних даних про наших колег, бажав би, коли є можливість, повідомити їх і скликати їх через наш перший український

часопис, продовжувач культурно-просвітницького часопису «Новий вік», заснований 1949 року, перейменованій на «Вільне слово».

Прошу моїх колег, щоб відгукнулися на моє прохання і сказали, чи бажають нашої зустрічі поточного 2022-ого року в місті Сігеті.

Шановні колеги, прошу вас надіслати ваші пропозиції на мою адресу до міста Бая Маре (Baia Mare, Bul. Independenței Nr. 26, ap. 85, Organizația Uniunii Ucrainenilor din România), на електронну пошту «busciutastepan@yahoo.com, telefon/faks 026214455, мобільний 0747124566, чи до редакції «Вільного слова». Дякую!

Подаю перелік наших колег, одні з них уже покійні, – хай буде їм земля пухом: Арделян Василь, Бойчук Юра, Бучута Ште-

фан, Чепелюк Микола, Чубіка Петро, Кушнір Василь, Горчинська Марія, Гаврилець Іван, Гера Микола, Гринюк Василина, Махонець Анна, Марфіч Марія, Марфіч Михайло, Матуз Якоб, Пергінський Василь, Робчук Ольга, Роман Михайло, Семенюк Юра, Шмуляк Марія, Шофінець Андрій, Трайста Василь.

Як мені відомо, останнім з-між колег, який покинув цей світ, був Василь Пергінський, з котрим я договорювався п'ять років тому організувати зустріч у Сігеті 2017 року, коли святкувалося 20-річчя від відновлення Українського ліцею, для оновлення якого і ти, Іване, маєш велику заслугу...

Зустріч наша не відбулася, тому що мій друг і колега Василь Пергінський того року відійшов у вічність, а я засмутився так, що не мав ніякої охоти до зустрічі. Іване, хочу тобі сказати, що, на жаль, нас покидають бувші знамениті колеги, люди українського походження, випускники Українського Сігетського ліцею.

Хотів би назвати декількох наших випускників: – університетського професора доктора Івана Арделяна, котрий 4-го червня мав сповнити 80 років.

– Університетського проф. д-ра Василя Трайсту (Тісона). 8 травня мав сповнити 78 років, проф. Федір Сопко, 1-го січня мав сповнити 80 років, Миколу Корсюка, 30-го березня мав сповнити 72 роки. Не забуваймо Юрія Паращінця.

Не треба забути ні про нашу колегу школи Ілянну Дан (Рагован), котра 31 липня мала сповнити 78 років.

Всім нашим колишнім колегам школи нехай буде земля пухом і вічна їм пам'ять. Шановні колеги, які ще живемо, не забуваймо наших бувших колег української школи, які все своє життя старалися бути прикладом для нашого покоління і не шкодували свого здоров'я для того, щоб підняти науковий рівень і престиж української меншини в Румунії.

До зустрічі, шановні колеги!

інж. Степан БУЧУТА

Союз українців Румунії оголошує набір до спеціальної програми стажування

Союз українців Румунії оголошує набір до спеціальної програми стажування, яка відбудеться з 11 по 25 серпня 2022 року. Стажування адресоване молодим людям віком від 16 до 30 років, які цікавляться культурою української меншини в Румунії та/або діяльністю Союзу українців Румунії.

Бажаючі можуть зареєструватися з 20 по 29 липня. Вони повинні подати необхідні документи у паперовому вигляді до філії, де вони хочуть пройти стажування або електронною поштою на адресу філії чи організації СУР. Заявка має складатися з резюме (у форматі Europass) та супровідного листа.

Відбір кандидатів відбудеться на конкурсній основі, щонайбільше три особи будуть відібрані в кожній повітській філії та ще три в центральному офісі. Результати відбору кандидатів будуть оголошені 3 серпня.

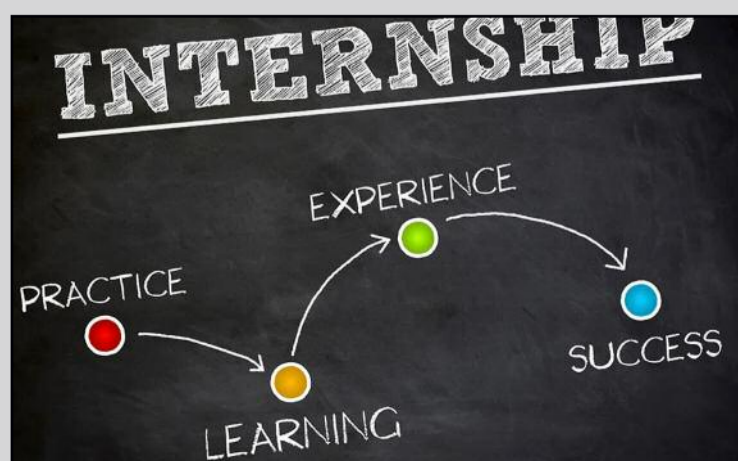
Стажування включатиме наступні завдання:

- активна участь у складанні документації, необхідної для проведення різних заходів;
- спільні дискусії щодо визначення майбутніх акцій СУР для етнічних українців;
- участь в організації заходів та акцій СУР.

Протягом усього стажування учасники матимуть керівника, який управлятиме роботою та надавати-

ме інформацію про те, як працює Союз українців Румунії, а також про українську меншину в Румунії.

Найактивніші учасники отримають грошові премії: перша премія - 1500 лейв; друга премія - 1300 лейв; третя премія - 1200 лейв.

ЩЕ ОДИН КАРАВАН УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ І ТАНЦЮ В ТІМІСЬКОМУ ПОВІТІ

Після довгої перерви в культурній діяльності, через причини всім нам відомі, філія СУР повіту Тіміш розпочала знову відновлювати Караван української пісні і танцю.

Минув місяць травень ц.р., коли остання така культурна подія відбулася в селі П'єтроса Велика, а 26 червня в селі Бетгаузен. І далі будуть відбуватися вони в кожній організації СУР.

Як завжди, організатори таких заходів Тіміська філія СУР і крайова організація в культурному домі села були переповнені учнями, батьками, слухачами-глядачами.

На відкритті заходу голова філії СУР Тімішу Юрій Глеба з повагою звернувся до офіційних осіб, до всіх присутніх, а потім передав привітання до голови СУР, депутата Миколи-Мирослава Петрецького. Дякуючи всім, далі п. Глеба запросив до слова п. голову села Іоана Лігоні, віцеголову Дачіана Сербу, радника з боку української меншини п. Василя Кондрея. Ведуча події п. проф. Марія Сабо-Кондрей перебрала на себе обов'язки заходу.

Варто згадати два моменти: перший: голова філії Ю. Глеба поздоровив радника і нагородив його дипломом з нагоди сповнення 30 років від переселення із Полян (Мараморщина) до Банату та заснування сурівської організації в селі.

Другий момент: повідомлення про призначення на посаду нового інспектора в шкільному інспектораті для української меншини в Тіміші – проф. Марію Сабо-Кондрей.

Почалася артистична програма. Першими виступили учні місцевої школи с. Бетгаузен:

– Інструментальна група «Молода Гвардія»

– Вокальна група «Перлина» – учні гімназійної школи з гарними піснями, віршами. Потім учні школи Дарова співали, декламували вірші. Приготовила учнів п. проф. Віолета Манзур. Слідував колектив школи

«Кедровина» з Великої П'єтроси, яких приготувала проф. Маріяна Кубаш. Потім вокальна група «Шовкова трава» проспівала ряд українських пісень, а далі молодий проф. Василь Білан подарував глядачам гарну українську пісню «Розпрягайте, хлопці, коні», зачарував публіку, яка відплатила йому гучними оплесками.

Далі – учні Гімназійної школи с. Щуки: група діточок «Веселі діточки» під проводом вчительки Міоари Чінар весело співали пісні з іграми. Послідувала численна група танцюристів, гарно одягнутих в українських костюмах, «Молода Надія» під керівництвом п. вчительки Валентини Бенду і п. Николая Бензара (директора школи). Вони теж отримали гучні оплески з боку глядачів. Потім наш відомий талановитий наїст Николай Грінь розвеселив всіх, виконавши веселі українські мелодійні пісні. Прекрасний момент!

Появились ще на сцені гості з Мараморщини (сюрприз) – колектив мужчин «Голос Полонини» – керівник відомий професор Михайло Мачока – з гарним репертуаром: українські народні закарпатські пісні (ми їх називали Полянськими козаками). Дуже приємний момент з мужчинами з сильними, звичними голосами, які розвеселили зал гучними оплесками, такими тривалими.

Всі колективи були нагороджені дипломами, словами подяки за їх труд, виступи. Була радість!

З боку TVR м. Тімішоари наша українка п. Михаела Бумбук, присутня, як завжди, з нагоди всіх моментів в нашій філії СУР Тіміш, записала весь прохід концерту, брала інтерв'ю особистостям, керівникам художньо-артистичних колективів і буде передавати по телебаченню кращі з кращих з-між моментів події.

Текст і фото
Анна БЕРЕГІЙ

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

РЕДАКЦІЯ: Головний редактор – **Іван КОВАЧ**

Редактори – **Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ** та **Роман ПЕТРАШУК**

Комп'ютерний набір – **Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ**

Техноредагування – **Роман ПЕТРАШУК**

Друкарня «RCR PRINT» Бухарест, Румунія; ISSN 1223-8988 Adresa redacției:

Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu nr. 15,

Sector 1, București, ROMÂNIA, Tel. 0212220748, 0212220753, Fax 0212220737

E-mail: vilne.slovo@uur.ro/ Адреса сайту СУР: www.uur.ro

**Наклад фінансований
Союзом українців Румунії**

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, непорушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.